

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Військовий інститут

*Розглянута та ухвалена на засіданні Вченої ради
Військового інституту Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
Протокол № 10 від "22" лютого 2019*

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ФАХУ

для вступу на навчання за освітнім рівнем магістр
спеціальністю 052 "Політологія"

За загальною редакцією кандидата педагогічних
наук генерал-майора Толока І.В.

Упорядники:

Безбах В.Г., к.і.н., доц.
майор Джус О.А., к.політ.н..
Кирик В.Л., к.політ.н., доц.
Хилько М.І., д.філос.н., проф.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Програма вступних випробувань для підготовки військових фахівців за освітнім рівнем магістр, спеціальністю 052 "Політологія" розроблена згідно з Додатком до правил прийому до Київського національного університету імені Тараса Шевченка у 2019 році (для Військового інституту).

Вступники повинні володіти ґрунтовними сучасними знаннями з навчальних дисциплін, що складають навчально-методичний комплекс "Політологія" освітнього рівня «Бакалавр»: “Історія зарубіжних політичних вчень”, “Загальна теорія політики”, “Історія політичної думки України”, “Основи партології”, “Політологічна теорія держави”, “Практична політологія”, “Сучасний зарубіжний конституціоналізм”, “Сучасна політична історія країн світу”, “Історія філософії”, “Логіка”, “Філософія”.

Дана програма розроблена на основі вищезгаданих дисциплін спеціальності "Політологія", а також дисциплін спеціалізації “Військова політологія”: “Воєнна політологія” та “Інформаційно-пропагандистське забезпечення”.

Тема 1. Методологічні аспекти науки про політику

Політологія як складова сучасної науки. Структура політології як науки. Сучасна політологія як наука і навчальна дисципліна. Формування та інституціоналізація політичної науки. Системність політичної науки. Поняття політичного. Політика як наука і мистецтво. Об'єкт і проблеми предмету політології. Основні категорії політології та проблеми їх систематизації. Основні методи політологічних досліджень. Сутність біхевіористської методології дослідження політичних явищ. Природа політологічного знання і функції політології. Теоретичне й емпіричне у вивченні політики. Філософсько-методологічні засади сучасної політології. Прогнозування та моделювання в політології. Місце політології в системі наук про суспільство. Політична наука за рубежом: сучасні політологічні школи. Актуальні проблеми розвитку політології в Україні.

Тема 2. Історія політичних вчень

Проблема періодизації історії політичних вчень. Історія політичних наук як предмет вивчення Зародження політичної думки і її розвиток у країнах Стародавнього Сходу. Політичні вчення у Стародавній Греції. Політична етика Сократа. Вчення Платона про ідеальну державу. Вчення Арістотеля про політику та державу. Політикоправова думка Стародавнього Риму. Політичне вчення Цицерона. Особливості політичної думки епохи Середньовіччя. Політичні ідеї у вченні Фоми Аквінського. Політико-правові доктрини Марсілія Падуанського та В.Оккама. Політико-правова думка Візантійської імперії. Кодекс Юстиніана. Особливості політичної думки Нового часу. Політичне вчення Н.Макіавеллі. Політичні ідеї Г.Гроція. Т.Гоббс про виникнення і сутність держави. Дж.Локк як основоположник класичного

лібералізму. Дж.Монтеск'є про форми держави і поділ влади. Класичний лібералізм (Б.Констан, І.Бентам, А.Токвіль).

Ліберально-демократичні концепції у Північній Америці (Т.Джефферсон, Д.Медісон). Вчення про державу і владу у філософії І. Канта. Органічна теорія держави Г.Спенсера. Політичні погляди Л.Гумпловича. Вчення про громадянське суспільство, державу та право у філософії Г.В.Ф.Гегеля. Політична філософія Ф.Ніцше. Марксистське вчення про політику, державу і владу.

Особливості розвитку російської політичної думки. Концепції освіченого абсолютизму Ю.Крижанича та Симона Полоцького. Російський консерватизм ХІХ століття (М.Карамзін, М.Данилевський, К.Леонт'єв). Зародження і розвиток лібералізму в Росії (В.Татіщев, М.Сперанський, П.Чаадаєв, Б.Чичерін). Російська ідея в історії російської політичної думки. Зародження і розвиток російського соціалізму. Вчення Леніна про політику, державу і соціалізм. Сучасна західна політологічна думка. Класичні концепції елітаризму Г.Моска, В.Парето, Р.Міхельса. Вчення М.Вебера про політику і владу. Сучасні концепції еліт (Г.Лассуел, Й.Шумпетер, К.Манхейм, Д.Белл). Сутність та особливості сучасного неолібералізму. Особливості сучасного консерватизму.

Сучасна американська політологічна школа. Французька політологічна школа. Розвиток політичної науки у Великобританії і Німеччині в ХХ столітті.

Особливості розвитку української політичної думки. Політико-правові погляди в Київській Русі. Розвиток української політичної думки у козацько-гетьманську добу. Політичні ідеї Кирило-Мефодіївського братства (М.Костомаров, Т.Шевченко, П.Куліш). Політичні погляди М.Драгоманова. Політичні погляди М. Гру шевського. Політичні погляди В.Винниченка. Політичні погляди І.Франка. В.Липинський як ідеолог українського монархізму. Концепція інтегрального націоналізму Д.Донцова.

Тема 3. Теорія політики

Поняття та структура політики. Основні концепції політики. Місце і роль політики в життєдіяльності суспільства. Зміст і форми політичної діяльності. Сутність та особливості політичної влади. Форми і методи здійснення політичної влади. Поняття суб'єкта політики. Класифікація суб'єктів політики. Соціальна зумовленість політики. Соціальна стратифікація і політика. Сутність та основні напрями соціальної політики. Соціальна справедливість як основна проблема соціальної політики. Етнонаціональні спільноти як суб'єкти і об'єкти політики. Етнонаціональні відносини в умовах незалежної України.

Системний аналіз політики. Політична системи суспільства. Типологія політичних систем. Політика і держава. Держава як головний інститут політичної системи суспільства. Основні форми державного правління. Основні форми державного устрою. Поняття політичного режиму. Типи політичних режимів. Сучасне розуміння проблеми демократії. Політичні

принципи демократії. Основні політологічні концепції демократії. Громадянське суспільство та його роль у функціонуванні сучасних демократичних держав. Сутність та основні ознаки правової держави. Взаємозв'язок правової держави і громадянського суспільства.

Політичні партії як суб'єкти політики. Типологія політичних партій і партійних систем. Громадсько-політичні об'єднання та суспільно-політичні рухи у політичному житті суспільства. Теорія груп інтересів та груп тиску.

Особа і політика. Роль особи в політиці, основні форми політичної участі. Політична соціалізація особи. Політична культура як елемент політичної системи. Історичні типи політичної культури. Політична свідомість: сутність, структура, функції. Політична ідеологія та її роль у політиці. Основні сучасні ідейно-політичні доктрини. Мораль і політика. Моральні засади сучасної політики. Сутність та типологія політичного лідерства. Політичні еліти як суб'єкти політики. Класичні та сучасні концепції еліт. Проблема формування політичного лідерства і політичних еліт в сучасній Україні.

Сутність і структура політичного процесу. Основні типи політичних процесів. Трансформація й модернізація як політичні процеси сучасності. Сутність і основні типи політичних конфліктів. Сучасні способи та форми розв'язання політичних конфліктів. Поняття політичного рішення. Особливості та типи політичних рішень. Міжнародні відносини як складова світового політичного процесу. Сутність та основні функції зовнішньої політики держави. Основні цілі й засоби здійснення зовнішньої політики держави. Основні напрями зовнішньої політики української держави. Політика української держави в умовах глобалізації суспільно-політичного життя.

Тема 4. Воєнна політологія як наука

Виникнення воєнної політології як науки та навчальної дисципліни та її місце в системі політичних наук. Історія формування та визначення воєнної політології. Воєнна сфера життєдіяльності суспільства в її взаємозв'язку з політикою як об'єкт воєнної політології. Предмет воєнної політології як науки. Категорії воєнної політології. Функції і завдання воєнної політології. Світоглядна функція воєнної політології. Гносеологічна, аксіологічна і прогностична функція воєнної політології, і їх характеристика. Основні завдання воєнної політології: аналіз розвитку воєнно-політичної думки; політологічний аналіз проблем війни і миру; розкриття особливостей сучасних війн і воєнних конфліктів; дослідження воєнної політики сучасних держав, місця і ролі армії в її проведенні, розробка методологічних засад дослідження воєнних доктрин, воєнно-політичної обстановки, прогнозування динаміки її розвитку.

Аналіз поглядів на походження і причин війн. Уявлення про війну мислителів Стародавнього Світу, Нового і Новітнього Часу. Сучасні концепції походження і причин війн: природного походження війн (психологічна, біологічна, геополітична, економічна та ін.); соціально-

політичного детермінізму війн; технічного детермінізму війн; плюралістичні теорії походження війн; марксистсько-ленінська теорія про соціальну природу та причини війн.

Війна і політика. Сутність та соціально-політичний характер війни. Уявлення про взаємозв'язок війни і політики на різних етапах розвитку людства.

Внесок Гегеля, Клаузевіца і Леніна в усвідомлення зв'язку війни і політики, як суттєвої риси війни. Сучасні підходи до тлумачення сутності війни. Визначення війни як особливого стану суспільства, що веде озброєну боротьбу в ім'я досягнення певних політичних цілей. Соціально-політичний характер війни та його вплив на історичний розвиток.

Особливості політологічного дослідження воєнних конфліктів.

Визначення воєнного конфлікту. Сутність в функціональне призначення воєнного конфлікту. Війна і воєнний конфлікт: загальні риси і відмінності. Можливості впливу воєнних конфліктів на політику держав-учасниць і інших держав. Особливості сучасних воєнних конфліктів: можливість ескалації воєнних дій до найвищих рівнів, різні рівні зіткнень з боку агресора і жертви агресії, наростання жорстокості боротьби під час конфліктів та ін.

Мир як суспільно-політичне явище, шляхи його збереження та зміцнення у сучасних умовах.

Характеристика поглядів на мир мислителів минулого. Сучасні уявлення про мир. Мир як стан суспільства, для якого характерні відносини між народом та державами, що виключають озброєну боротьбу, як засіб досягнення політичних цілей. Сутність і соціально-політичний характер миру, та його рівні. Шляхи забезпечення миру. Сучасні моделі усунення із життя суспільства насилля. Концепція без'ядерного ненасильницького миру та шляхи його досягнення.

Система міждержавних відносин і фактор сили. Баланс сил і політика сили. Сила як постійно діючий чинник міжнародних відносин. Система міжнародних відносин і особливості її функціонування і розвитку. Стійкий баланс сил, як умова існування системи міжнародних відносин. Політика сили, як сукупність ідеологічних та організаційних заходів держави, що спрямовані на досягнення гегемонії в системі міжнародних відносин на різних рівнях. Основні методи дії сили: метод переконань, метод примусу, метод придушування. Структурні елементи зовнішньополітичної сили держави та шляхи її дії.

Воєнна сила як важливіша складова зовнішньополітичної сили держави.

Воєнна сила і воєнна могутність. Воєнна сила як засіб політики. Озброєне насилля як крайня форма дії воєнної сили. Основні форми озброєного насилля та їхня характеристика. Приховані форми озброєного насилля. Структура воєнної сили. Збройні сили як основний елемент воєнної сили держави. Основні функції воєнної сили в системі міждержавних відносин.

Тема 5. Теоретико-методологічні основи інформаційно-пропагандистського забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України

Інформаційно-комунікативні процеси в частинах, їх сутність, зміст, основні категорії та структура. Значення інформаційно-комунікативного процесу у повсякденній життєдіяльності частин. Умови ефективного використання військово-соціальної інформації в інформативних процесах та завданнях органів з морально-психологічного забезпечення щодо їх забезпечення у частинах. Загальна характеристика процесів обміну інформацією та комунікації у Збройних Силах України. Роль і місце офіцера структур МПЗ в інформаційно-комунікативних процесах. Шляхи ефективного використання інформації в інформаційно-пропагандистському забезпеченні частин. Завдання органів з морально-психологічного забезпечення щодо підвищення ефективності інформаційно-комунікативних процесів у військових колективах. Інформаційні технології та основи їх застосування в інформаційно-пропагандистському забезпеченні Збройних Сил України. Пропаганда як комунікативний процес, її сутність та зміст. Основи пропагандистського впливу та пропагандистського аналізу. Особливості пропагандистської роботи з особовим складом військ в системі інформаційно-пропагандистського забезпечення Збройних Сил України.

Сучасні інформаційні технології та їх роль в системі інформаційно-пропагандистського забезпечення військ. Проблеми інформації українського суспільства та його Збройних Сил. Інформаційні технології як основа процесу інформатизації, їх сутність та зміст. Загальна характеристика основних складових сучасних інформаційних технологій та їх можливості щодо використання в системі інформаційно-пропагандистського забезпечення.

Необхідність в утриманні Збройних сил на сучасному етапі розвитку людства. Різновиди систем комплектування Збройних сил. Особливості розуміння сутності процесу підготовки військовослужбовців. Визначення суб'єкту та об'єкту інформаційно-пропагандистського забезпечення.

Характеристика змісту, принципів, методів і форм інформаційно-пропагандистського забезпечення воїнів армій іноземних держав.

Сутність та задачі інформаційно-пропагандистського забезпечення. Структурні компоненти інформаційно-пропагандистського забезпечення. Взаємозв'язок цілей і результатів інформаційно-пропагандистського забезпечення військовослужбовців.

Мета і завдання інформаційно-пропагандистського забезпечення військовослужбовців та їх співвідношення. Зміст і організація інформаційно-пропагандистського забезпечення у військових підрозділах і частинах.

Основні напрямки інформаційно-пропагандистського забезпечення військовослужбовців Збройних сил України. Закономірності і принципи виховання військовослужбовців.

Основна мета інформаційно-пропагандистського забезпечення військовослужбовців.

Змістовний компонент інформаційно-пропагандистського забезпечення військовослужбовців Збройних сил України.

Сутність та загальна характеристика методів інформаційно-пропагандистського забезпечення військовослужбовців.

Контроль і оцінка результатів інформаційно-пропагандистського забезпечення військовослужбовців.

Форми, методи та засоби інформаційно-пропагандистського забезпечення.

Наочна агітація як засіб доведення та засвоєння інформації. Сутність та основні форми наочної агітації. Особливості організації і сприйняття наочної агітації. Методика оформлення та використання основних форм наочної агітації в системі інформаційно-пропагандистського забезпечення частин.

Сучасні форми, методи і засоби інформаційно-пропагандистського забезпечення та шляхи підвищення ефективності їх застосування в частині.

Пропагандистська майстерність офіцера-політолога.

Офіцер структур МПЗ як організатор і методист інформаційно-пропагандистського забезпечення у частині.

Інформаційно-пропагандистська діяльність військових закладів культури, її сутність, зміст, форми та засоби. Соціально-психологічні особливості інформаційно-пропагандистської діяльності військових закладів культури. Технічні засоби пропаганди в системі інформаційно-пропагандистського забезпечення частин. Основні види технічних засобів пропаганди та їх технічні можливості щодо використання в системі інформаційно-пропагандистського забезпечення.

Роль і місце державних та військових засобів масової інформації у доведенні військово-соціальної інформації о особового складу.

Рекомендована література

1. Актуальні проблеми воєнної політології. За ред. В.Ф. Смолянюка. Вінниця. Нова книга. 2000 р. – 344 с.
2. Аляєв Г.Є. Політологія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Полтава: АСМІ, 2007. – 280 с.
3. Амджадін Л. Довіра до судової системи і загроза правової маргіналізації населення України // Українське суспільство. Двадцять років незалежності. Соціологічний моніторинг: у 2 х томах. Том 1. Аналітичні матеріали / за ред.. д.е.н. В.Ворони, д.с.н. М. Шульги. - К.: Інститут соціології НАН України, 2011. – С. 540-552.
4. Амджадін Л. Трансформаційні зміни інституту сім'ї та шлюбних відносин в українському суспільстві: гендерний аналіз // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2007. - № 3. – С. 60-75.
5. Арістотель Політика. Пер. з давньогр. та передм. О. Кислюка. К.: Основи. 2003. – 239 с.
6. Арон Р. Мир і війна між націями. – К.: Юніверс, 2000. – 686 с.
7. Батрименко О.В. Особливості сучасних збройно-політичних конфліктів: Дис. канд. політ. наук: 23.00.02 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2005. – 185 с.
8. Бенедикт Андерсон. Уявлені спільноти: Міркування щодо походження й поширення націоналізму. Друге, перероблене видання, „Критика”, Київ – 2001. – 272 с.
9. Бжезинський З. Світова шахівниця // ПіК. – 2000. – № 3-7.
10. Бжезинський З. Велика шахівниця. – Львів-Ів.Франківськ, 2000. – 236 с.
11. Бодуен Ж. Вступ до політології / (Пер. з фр. О.Марштуненко) – К.: Основи, 1995. – 174 с.
12. Воєнна доктрина України. – Указ Президента України Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року «Про нову редакцію Воєнної доктрини України» від 24 вересня 2015 року № 555/2015). [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/555/2015>.
13. Видрін Д. Політика: історія, технологія, екзистенція. – К.: Либідь, 2001. – 432 с.
14. Гаджиев К.С. Политология. Учебник для высших учебных заведений. – М.: Университетская книга, Логос, 2006. – 488 с.
15. Гегель Г.Ф. Основи філософії права, або Природне право і державознавство. – Київ, 2000. – 336 с.
16. Гоббс Т. Левіафан, або Суть, будова і повноваження держави церковної та цивільної / Т.Польська (наук.ред.), Р.Димерець (пер.з англ.). – К.: Дух і Літера, 2000. – 600 с.
17. Головаха Є. Інституційні зміни в Україні: шлях до кризи і шлях виходу з неї // Українське суспільство. Двадцять років незалежності. Соціологічний моніторинг: у 2 х томах. Том 1. Аналітичні матеріали / за ред..

д.е.н. В.Ворони, д.с.н. М. Шульги. - К.: Інститут соціології НАН України, 2011. – С. 36-54.

18. Головаха Є., Горбачик А. Соціальні зміни в Україні та Європі: за результатами «Європейського соціального дослідження» 2005-2007 роки. – К., 2008.

19. Головаха Є., Паніна Н. Пострадянська деінституціоналізація і становлення нових соціальних інститутів в українському суспільстві // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2001. - № 4.

20. Громадянське суспільство в сучасній Україні: специфіка становлення, тенденції розвитку / За заг.ред. Ф.М.Рудича. – К.: Парламентське вид-во, 2006. – 412 с.

21. Демократія: Антологія / Упорядник О.Проценко. – К.: Смо., 2005. – XXVIII–1108 с. – „(Політичні цінності – Вип.1)”.

22. Донцов Д. Націоналізм. – Вінниця: „ДПФ”, 2006. – 236 с.

23. Енциклопедія політичної думки / За ред. Д.Міллера... Пер. з англ. – К., Дух і Літера. 2000. – 472 с.

24. Закон України «Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією та правоохоронними органами держави»

25. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» від 01.07.2010 № 2411-VI Редакція від 01.01.2015,: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>

26. Воєнна доктрина України. – Указ Президента України Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року «Про нову редакцію Воєнної доктрини України» від 24 вересня 2015 року № 555/2015). [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/555/2015>.

27. Зонь В.В., Кубіцький С.О., Великожон М.В., Слонімський В.Г., Ільчук Л.І. Організація інформаційно-пропагандистського забезпечення особового складу Збройних Сил України. – К.:Видавничо-поліграфічний центр «Київський Університет», 2007. – 365 с.

28. Злобіна О. Життя у змінах: соціально-психологічний контекста ставлення до минулого, теперішнього і майбутнього // Українське суспільство. Двадцять років незалежності. Соціологічний моніторинг: у 2 х томах. Том 1. Аналітичні матеріали / за ред.. д.е.н. В.Ворони, д.с.н. М. Шульги. - К.: Інститут соціології НАН України, 2011. – С. 225-235.

29. Зубчик О. А. Экономические основания гражданского общества: понятие среднего класса // Гуманитарные студии. Вып. 4. — К., 2008.

30. Ільчук Л.І. Воєнна політологія. К.: ВІКНУ, 2008.- 258 с.

31. Інформаційно-комунікативні технології в гуманітарній сфері Збройних Сил України: стан, проблеми, перспективи: Підручник / Осьодло В.І. та ін.. – К.: НАОУ, 2007. – 485 с.

32. Каращук М.Г. Інформаційна влада як чинник демократизації сучасного суспільства: Дис... канд. політ. наук: 23.00.02 / Київський національний торговельно-економічний ун- т. – К., 2006. – 171арк.

33. Кирик В.Л. Геополітична експансія – К.: Видавництво «Абрис», 2009. – 216с.

34. Кирилюк Ф.М. Історія політології: Підручник для вищих навчальних закладів. – К.: Знання України, 2001. – 535 с.
35. Кирилюк Ф.М. Новітня політологія : навчальний посібник для студ. вищих навчальних закладів / Ф.М. Кирилюк ; МОНУ ; КНУТШ. – Київ: Центр навчальної літератури, 2009. – 564с. – Присвячую Alma materі з нагоди 175 річчя від дня заснування.
36. Класики політичної думки від Платона до Макса Вебера: Пер.з нім. – Київ: 2002.
37. Классовое общество. Теория и эмпирические реалии / Под. ред. С.Макеева. - К., 2003.
38. Кокошин А.А. Очерк политики как феномена общественной жизни: Ее внутригосударственные и международные измерения, взаимоотношения с идеологией, наукой, разведкой. Изд.2, испр. и доп., 2008. Твердый переплет. – 208 с.
39. Конверський А.Є., Лубський В.І., Горбаченко Т.І. та ін. Політологія: освітньо-професійний комплекс: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 680 с.
40. Короткий оксфордський політичний словник / Пер. з англ.; за ред. І.Макліна, А Макмілана. – К.: Вид-во “Основи”, 2005. – 789 с.
41. Куценко О.Д. Общество неравных. Классовый анализ неравенства. - Харьков, 2000.
42. Лавриненко Н. Гендер та інститут сім'ї // Структурні виміри сучасного суспільства: Навчальний посібник / За ред. Макеєва С. – К., 2006. – С. 264-292.
43. Литвиновський Є.Ю., Петрович В.І., Савінцев В.І., Стасюк В.В. Організація інформаційно-пропагандистського забезпечення особового складу: Навчальний посібник. Частина І. – К.:ВГІ НАОУ, 2003 – 172 с.
44. Литвиновський Є.Ю., Петрович В.І., Савінцев В.І., Стасюк В.В. Організація інформаційно-пропагандистського забезпечення особового складу: Навчальний посібник. Частина ІІ. – К.:ВГІ НАОУ, 2003 – 192 с.
45. Лікарчук Н.В. Формування іміджу політичного лідера в процесі виборчої кампанії: Автореф. дис... канд. політ. наук: 23.00.02 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2003. – 21с.
46. Макеєв С. Інституціональна теорія соціальних змін: загальні тенденції і український досвід // Українське суспільство. Двадцять років незалежності. Соціологічний моніторинг: у 2 х томах. Том 1. Аналітичні матеріали / за ред.. д.е.н. В.Ворони, д.с.н. М. Шульги. - К.: Інститут соціології НАН України, 2011. – С. 17-35.
47. Меркушев В.Н. Права человека в мировой политике: современные теоретические модели // Полис. – 2006. – №4. – С. 139-146.
48. Наказ Генерального штабу ЗСУ від 14.03.16 «Про затвердження Тимчасової настанови з морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування Збройних Сил України».
49. Наказ Генерального штабу Збройних Сил України від 04.01.17 № 4 “Про затвердження Інструкції з організації інформаційно-пропагандистського забезпечення у Збройних Силах України”.

50. Наука. Влада. Політика / НАНУ; Ін-т політичних і етнонац. дослідж. ім. І.Ф. Кураса; [редкол.: М.І. Михальченко, О.С. Онищенко, Ю.А. Левенець та ін.]. – Київ : Знання України, 2008. – 240с.
51. Неліпа Д.В. Особливості інституціоналізації соціального партнерства (політологічний аналіз): Дис... канд. політ. наук: 23.00.02 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2005. – 201 с.
52. Обушний М.І. Етнонаціональна ідентичність в контексті формування української нації: Дис... д-ра політ. наук: 23.00.05 / Національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 1999. – 393 с.
53. Організація інформаційно-пропагандистського забезпечення особового складу: Навчальний посібник / Осьодло В.І. та інші.- К.: НАОУ, 2005.–187 с.
54. Основи інформації та комунікації: Навчальний посібник / Осьодло В.І., Капосльоз Г.В., Мазіпчук П.Д. та ін.. – К.: НАОУ, 2005. - 279 с.
55. Осьодло В.І., Мусієнко О.І., Савінцев В.І. Інформаційно-пропагандистське забезпечення міжнародних миротворчих операцій: Навчальний посібник. – К.: НАОУ, 2004. - 108 с.
56. Парсон В. Публічна політика. Вступ до теорії й практики аналізу політики: Пер. з англ. – К.: Вид-дім “Києво-Могилянська академія”, 2006. – 549 с.
57. Петренко В.В. Політична мова як засіб маніпулятивного впливу: Дис... канд. політ. наук: 23.00.02 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2003. – 177 с.
58. Політологічний енциклопедичний словник / В.Б. Авер'янов, І.В. Алексеєнко, С.С. Андреев та ін.; В.П. Горбатенко (упоряд.), Ю.С. Шемшученко та ін. – К., 2004. – 428 с.
59. Політологія: підручник [для студентів вищих навч. закладів] / за ред. О.В. Бабкіної, В.П. Горбатенка; [В.Г. Антоненко та ін.]. – 3-тє вид., переробл., доп. – Київ: Академія, 2008. – 568с. – (Альма-матер)
60. Політологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. / За ред. Цвиха В.Ф., Батрименка О.В. - К.: ВПЦ “Київський університет”, 2009 – 629 с.
61. Половко О.О. Особливості політичного тероризму в сучасному суспільстві: Дис... канд. політ. наук: 23.00.02 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2005. – 189 с.
62. Потеряйко Г.В. Особливості політичної суб'єктивації національних меншин в Україні: Дис... канд. політ. наук: 23.00.02 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2005. – 198 с.
63. Почепцов Г.Г., Чукут С.А. Інформаційна політика: навч. посіб. – 2-ге вид., стер. – К. : Знання, 2008. – 663с. – (Серія "Вища освіта ХХІ століття")
64. Прикладна політологія: підручник / за заг. ред. В. Ф. Цвиха. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2011. – 316 с.
65. Рансьєр Ж. На краю политического. Перевод с фр. – Праксис, 2006. – 240 с.
66. Рудич Ф.М. Політологія: Підручник. – 2-е вид., стереотип. – К.: Либідь, 2006. – 480 с.

67. Стратегія національної безпеки України. – Указ Президента України Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року від 26 травня 2015 №287/2015). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/287/2015/paran7#n7>
68. Симончук Е.В. Средний класс: люди и статусы. - К., 2003.
69. Слонімський В.Г. Міжнародні відносини, геополітика і національна безпека. К.: ВІКНУ, 2008. – 196 с.
70. Сравнительная политика. Основные политическое системы современного мира / Под. общ.ред. В.С.Бакирова, Н.И.Сазонова. – Х.: ХНУ имени В.Н. Каразина, 2005. – 592 с.
71. Тимошенко С.О. Демократія як культурно-історичний процес: Дис... канд. філос. наук: 09.00.03 / Київський ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 1996. – 153с.
72. Ткач О.І. Стратегії політичної модернізації країн Латинської Америки: Автореф. дис... д-ра політ. наук: 23.00.02 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2007. – 36 с.
73. Тукаленко І.А. Проблема держави в історіософській концепції В.Липинського в контексті європейської консервативної думки: Дис... канд. філос. наук: 09.00.05 / Київський ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 1998. – 194с.
74. Філософія політики: Короткий енцикл. словник / Авт. – упоряд.: Андрущенко В.П. та ін. – К.: Знання України, 2002. – 670 с.
75. Хилько М.І. Екологічна політика: зміст, структура, реалізація (соціально-філософський аспект): Дис... д-ра філос. наук: 09.00.03 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2001. – 448 с.
76. Цвих В.Ф. Деякі аспекти сучасного стану політології в Україні // Філософські проблеми гуманітарних наук. – 2006. – № 10-11. – С. 31-35.
77. Цвих В.Ф. Профспілки і громадянське суспільство: особливості парадигми відносин: Дис... д-ра політ. наук: 23.00.02 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2004. – 455 с.
78. Цвих В.Ф. Профспілки у громадянському суспільстві: теорія, методологія, практика: Монографія. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2002. – 376 с.
79. Человек и общество. Хрестоматия /Под. ред. С.А. Макеева. – К., 1999.
80. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки): Підручник. – К.: Либідь, 2002. – 576 с.
81. Шульга М. А. Соціально-політичне управління: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., які навч. за спец. "Політологія" / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 248с
82. Шульга М.А. Проблема визначення світоглядно-методологічних основ політичного знання (соціально- філософський аспект): Дис... канд. філос. наук: 09.00.03 / Київський ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 1997. – 156 с.
83. Шульга М.А. Сучасні російські геополітичні концепції: витоки, засади, еволюція: дис... д-ра політ. наук: 23.00.01 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2006. – 467 с.

84. Шульга Н.А. Дрейф на обочину: двадцать лет общественных изменений в Украине / Н.Шульга. – К.: Друкарня “Бізнесполіграф”, 2011. Шульга М.О. Мета.

Критерії оцінювання результатів вступного випробування з фаху для вступу на навчання за освітнім рівнем “магістр” за спеціальністю 052 “Політологія”

Основними критеріями оцінювання завдань екзаменаційного білету є:

- точність та конкретність відповіді на поставлене питання;
- більш висока оцінка проявів самостійності вступників при виконанні екзаменаційного завдання, ніж стандартного підходу до питань, що розглядаються;
- вміння застосовувати теоретичні знання для виконання службових обов’язків, що відповідають рівню підготовки офіцера військового управління тактичного рівня;
- вміння виділяти істотні положення навчальної дисципліни;
- загальна та професійна мова відповіді.

Загальна шкала оцінювання вступного випробування.

Знання та вміння, продемонстровані вступниками на вступному випробуванні з фаху оцінюються за 200-бальною шкалою.

Вступне випробування з фаху складається з відповіді на 3 питання в екзаменаційному білеті: 1 питання з навчальних дисциплін нормативної (обов’язкової) складової підготовки фахівців (“Історія зарубіжних політичних вчень”, “Загальна теорія політики”, “Історія політичної думки України”, “Основи партології”, “Політологічна теорія держави”, “Практична політологія”, “Сучасний зарубіжний конституціоналізм”, “Сучасна політична історія країн світу”, “Історія філософії”, “Логіка”, “Філософія”) та 2 питання з навчальних дисциплін варіативної (вибіркової) складової за професійним спрямуванням (“Інформаційно-пропагандистське забезпечення військ (сил)”, “Воєнна політологія”).

Відповіді на питання за варіативною складовою за професійним спрямуванням оцінюються за 100-бальною шкалою (максимально по 50 балів за кожен правильну, вичерпну відповідь).

Відповідь на питання за нормативною (обов’язковою) складовою підготовки фахівця оцінюється за 100-бальною шкалою.

Оцінка “відмінно” (170 – 200) балів за вступне випробування з фаху виставляється, якщо вступник продемонстрував глибоке і всебічне засвоєння навчального матеріалу, передбаченого програмою вступного випробування, у повному обсязі відповів на всі запитання екзаменаційного білету і при цьому він повинен твердо знати:

- теоретичні положення в розрізі питань по темам, визначеним екзаменаційним білетом;
- керівні документи та їх вимоги в розрізі питань екзаменаційного білету.

Оцінка “добре” (135 – 169) балів ставиться, якщо:

- матеріал викладено впевнено, але дещо неповно;

– при викладенні теоретичних питань були припущені незначні помилки, які суттєво не вплинули на правильність відповіді.

Оцінка “задовільно” (100 - 134) балів виставляється, якщо:

– матеріал викладено недостатньо повно;

– вступник недостатньо повно знає і невпевнено застосовує теоретичні знання;

Оцінка “незадовільно” (0 – 99) балів виставляється, якщо:

– вступник не володіє матеріалом за екзаменаційним білетом або його відповідь не розкриває сутності питань;

– відповіді на додаткові питання та вирішення прикладів підтверджують відсутність систематизованих знань за білетом.

Критерії визначення оцінки за кожне екзаменаційне питання варіативної (вибіркової) складової професійного спрямування (“Інформаційно-пропагандистське забезпечення військ (сил)”, “Воєнна політологія”):

При оцінюванні відповіді з максимальною кількістю 50 балів за кожне запитання:

41 – 50 балів (“відмінно”) ставиться вступнику у випадку правильної, обґрунтованої відповіді, підкріпленої аналізом ключових взаємозв’язків та належними висновками, якщо вступник продемонстрував творчий підхід до викладення навчального матеріалу і здатність до самостійної його оцінки;

31 – 40 балів (“добре”) ставиться вступнику у разі правильної, але не вичерпної відповіді, підсумованої правильним висновком. Можуть бути пропущені деякі проміжні пояснення та обґрунтування, наявні неточності непринципового характеру при викладенні основних результатів, які не впливають на правильність подальшого ходу розкриття питання;

21 - 30 балів (“задовільно”) ставиться, якщо розкрито основний зміст питання, але подача навчального матеріалу носить несистемний, поверхневий характер, відомості про суть питання обривчасті, демонструється нездатність проаналізувати всі його ключові аспекти, відповідь не підкріплена належно обґрунтованим кінцевим висновком;

0 – 20 балів (“незадовільно”) ставиться вступнику, який демонструє нерозуміння суті питання та взаємозв’язків між процесами, які розглядаються, та не здатний розкрити основний зміст проблематики.

Критерії визначення оцінки за екзаменаційне питання нормативної (обов’язковою) складової (“Історія зарубіжних політичних вчень”, “Загальна теорія політики”, “Історія політичної думки України”, “Основи партології”, “Політологічна теорія держави”, “Практична політологія”, “Сучасний зарубіжний конституціоналізм”, “Сучасна політична історія країн світу”, “Історія філософії”, “Логіка”, “Філософія”):

При оцінюванні відповіді з максимальною кількістю **100 балів** за кожне запитання:

90 – 100 балів (“відмінно”) ставиться вступнику у випадку правильної, обґрунтованої відповіді, підкріпленої аналізом ключових взаємозв’язків та належними висновками, якщо вступник продемонстрував творчий підхід до викладення навчального матеріалу і здатність до самостійної його оцінки;

75 – 89 балів (“добре”) ставиться вступнику у разі правильної, але не вичерпної відповіді, підсумованої правильним висновком. Можуть бути пропущені деякі проміжні пояснення та обґрунтування, наявні неточності не принципового характеру при викладенні основних результатів, які не впливають на правильність подальшого ходу розкриття питання;

60 – 74 балів (“задовільно”) ставиться, якщо розкрито основний зміст питання, але подача матеріалу носить несистемний, поверхневий характер, відомості про суть питання обривчасті, демонструється нездатність проаналізувати всі його ключові аспекти, відповідь не підкріплена належно обґрунтованим кінцевим висновком;

0 – 59 балів (“незадовільно”) ставиться вступнику, який демонструє нерозуміння суті питання та взаємозв'язків між процесами, які розглядаються, та не здатний розкрити основний зміст проблематики

Загальна оцінка за вступне випробування з фаху виставляється з урахуванням балів за всі відповіді на питання екзаменаційного білету.

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри військової політології
протокол № 3 від “21” лютого 2019

ВО начальника кафедри військової політології

В.Г. БЕЗБАХ

Розглянуто та ухвалено на засіданні Вченої ради військового гуманітарно-лінгвістичного факультету
протокол № 9 від “22” лютого 2019

Начальник військового гуманітарно-лінгвістичного факультету
полковник

А.А.СКРИПНІЧЕНКО